

Bij pagina 42

Lied op de 10%

Het 'Lied op de 10%' is een soort hekeldicht op de Rijense looiers die in de crisisjaren 1930-1939 een loonsverlaging van tien procent aankondigden. De schrijver van het lied is onbekend.

Op het dorpje Rijen moet je zijn
Daar heb je lederfabrieken groot en klein
Op de Nederlander draait de spil
Want hij doet met de andere wat hij wil

De bazen komen bij elkaar
De Nederlander spreekt en de zaak is klaar
Die zegt maar doodgewoon
Er moet 10% van het loon

Daar heb je de Van der Made's dan
Die waren er de oprichters van
Hadden zij maar gehouden hun snuit
Dan hadden ze niet gekomen tot dat besluit

Bart Aarts is een flinke vent
Die doet ook mee aan de 10%
Nemen er de knechts geen genoeg mee
Dan krijgen ze aanstonds hun congé

Bij de Gebr. Theeuwes zijn ze fijn
Daar moet je voor in de kerk zijn
Zaterdags en 's maandags zijn ze het gewoon
Toch doen ze 10% van het loon

Maar hielden ze nou nog dur fatsoen
Dan hadden ze zoiets nooit moeten doen
Dat zouden ze wel vergimmis graag
Maar de Joden vatten ze bij den kraag

Bij de Wezel is het schoon
Daar houden ze twee gulden van het loon
Maar zaterdags 's middags geven ze een sigaar
En dan zijn de knechts weer tot bedaar

Daar heb je er nog een van de gemeenteraad
Die zet maar gauw een deel volk op straat
Maar dat is nog niet het ergste van de schavuit
Maar de Rijsche moeten er het eerste uit

En als dat nog niet het ergste was
Maar hij houdt nog 10% in de kas

Nu gaat het maar naar zijnen zin
Want hij kan met de Oosterhoutse doen wat hij wil

Nu komen er nog de Reintjes aan
Die hadden het er ook geweldig op staan
Ja ze gaven er nog enige de jas
En ze hielden nog 10% in de kas

Daar zit er nog een in de Heistraat
Hij luisterde ook naar die gekke praat
Maar toch noem ik hem een flinke vent
Omdat hij ook meedoet met de 10%

Dan heb je nog Kees de correspondent
Die was ook voor de 10%
Hij dacht nu krijg ik wat op mijn boek
Maar nu houdt hij de nachtwacht aan zijn broek

Nou neem ik er nog de bakstenen bij
Ze waren van plan wij blijven vrij
Maar als ge ze hoort die 10% moet er maar door
Daar hebben we dan een nachtwacht voor

Al is de nachtwacht nog zo klein
Dat zal dan ook niet zo erg zijn
Hij mag dan ook wel goed zijn plichten voldoen
Anders zullen zij er ook gauw 10% afdoen

Verklaring van de namen

Met 'de Nederlander' wordt de N.V. Nederlandse Stoomlederfabriek bedoeld, die stond tussen de Stationsstraat en de Laagstraat, eigendom van de Luikse looier Isodore Gottschalk.

De van der Mades, Bart Aarts, de Gebroeders Theeuwes en Van Wezel' waren Rijense lederfabrikanten.

'De Joden' waren de twee Amsterdamse lederhandelaren Roosenberg en Wiegman, die eigenaar waren van de ROWI lederfabriek.

'Nog een van de gemeenteraad' is W. Mallens, lederfabrikant en van 1931 tot 1935 ook wethouder. Volgens het lied kregen bij Mallens de Rijense arbeiders als eerste ontslag en mochten de Oosterhoutse blijven.

'Reintjes' zijn de Gebroeders Reijnders schoen- en lederfabrikanten.

'Nog een in de Heistraat' is J. Seelen met een lederfabriek in die straat.

Met de 'bakstenen' zal wel de Steenfabriek De Vijf Eiken bedoeld zijn, waar lederfabrikant J. Theeuwes directeur van was.

Voor 'Kees de correspondent' hebben we geen verklaring kunnen vinden.

Bron: Mulder 111